A°. 1833. N°. 90.

JAVASCHE COURANT.

JE MAINTIENDRAI

Woensdag *den 14den Augustus.*

OFFICIEEL GEDEELTE.

Bij besluit van Zijne Excellentie den Kommissaris Generaal, van den 6den dezer no. 167, is, gedurende de afwezigheid van *Java*, van den luitenant kolonel *Michiels*, adjudant van Zijne Excellentie, de waarneming der inspectie over de schutterijen, djajang secars en pradjoerits opgedragen aan den luitenant kolonel der artillerie *J. L. van der Smissen.*

MILITAIR DEPARTEMENT.

Door Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal ad interim, zijn de volgende dispositien genomen.

BENOEMD:

Bij het personeel der artillerie.

Tot 2de luitenants de kadet sergeant-majoor *P. C. von Krippendorf*, en den kadet sergeant *J. W. Sieveking*, beide van dat wapen; en

GEPENSIONEERD:

De 1ste luitenant bij het algemeen depôt *W. M. Rasemberg.*

IN-OFFICIEEL GEDEELTE.

BATAVIA, [illegible] Kommissaris Generaal de reis naar *Sumatra's Westkust* aangenomen. Na dat, overeenkomstig het ceremonieel, in onze voorlaatste Courant geïnsereerd, aan Zijne Excellentie uitgeleide was gedaan, is Z. M. korvet *Amphitrite*, aan welks boord Zijne Excellentie zich bevindt, onmiddelijk onder zeil gegaan.

EUROPESCHE BERIGTEN.

NEDERLANDEN.

Den 8sten febr. ll. heeft de Hooggel. heer *C. G. C. Reinwardt* de waardigheid als Rector Magnificus der Leidsche Hoogeschool nedergelegd met het houden eener plegtige redevoering: *de Geologiae ortu et progressu; dat is: over den oorsprong en de voortgang van de wetenschap der Geologie.* Daarna is, volgens gewoonte, het Akademische verslag gegeven, en zijn bekroond geworden, in de faculteit der Natuurkundige en Mathematische Wetenschappen, de Heeren: *C. J. Matthes*, kandidaat in de Mathesis en Natuurlijke Wijsbegeerte aan de Hoogeschool te Leiden; *P. L. Rijke*, kandidaat in dezelfde vakken, en *F. A. G. Miquel*, Kandidaat in de Geneeskunde, Mathesis en Natuurlijke Wijsbegeerte aan de Hoogeschool te Groningen, ieder met een' gouden eereprijs: in de faculteit der Geneeskunde, de Heer *A. van der Boon*, kandidaat in de Geneeskunde aan de Hoogeschool te Leiden, met een' gouden eereprijs; in de faculteit der regten, de Heer *F. W. A. Beelaerts van Blokland*, kandidaat in de regten aan de Hoogeschool te Leiden, met een loffelijk getuigschrift; eindelijk in de faculteit der Godgeleerdheid, de Heeren *J. van Gilsen*, student aan de doorluchtige school en aan die der Doopsgezinden te Amsterdam; *S. P. Heijns*, kandidaat in de Godgeleerdheid aan de Hoogeschool te Leiden, en *F. J. J. A. Junius*, kandidaat in de letteren en de godgeleerdheid aldaar, aan wier verhandelingen door de faculteit eene gelijke waarde was toegekend, de eerste met den gouden eereprijs, hem bij loting te beurt gevallen, de twee andere met een getuigschrift, hun evenzeer tot vereering strekkende.

ENGELAND.

Een der Fransche bladen van de maand februarij ll. behelst een artikel wegens den invloed, die Engeland op de Europesche aangelegenheden uitoefent, waarvan hier eenige zinsneden volgen:

Het zoude noodeloos zijn andermaal te zeggen, dat Engeland jaloers op Frankrijks, Ruslands en Belgiens voorspoed, het een door het ander tot revolutien heeft aangezet, die aan deze drie landen zulke schrikwekkende opofferingen hebben gekost; voor niemand is dit verder eene twijfeling, weshalve wij hier voornemens zijn aan te toonen niet wat Engeland heeft gedaan, maar wat het verder voornemens is uit te rigten. Slaan wij dan de kaart van Europa open en zien wij waarheen de invloed strekt, dien Engeland tegenwoordig op onderscheiden landen uitoefent.

Vriendschap, alliancie, unie zijn de woorden, die geschreven staan op de algemeene banier, welke Engeland en Frankrijk thans in schijn zoo hoog opsteken. Beantwoorden de daden aan die beloften? Wij zullen dit eens onderzoeken: Frankrijk is onvolledig, alles rondom hetzelve heeft zich sedert 40 jaren vergroot; Frankrijks grondgebied alleen is ingekort geworden; het ondervindt schade daardoor, het ziet schande daarin. Engeland, deszelfs vriend, weet dit; John Bull kent de behoeften, men zou kunnen zeggen de noodwendigheden van Frankrijk; zal Engeland hetzelve in de vervulling daarvan behulpzaam wezen? In geenen deele, het zal beletselen hiertegen in den weg stellen; het verzet zich daartegen, dat de eenige hoofdstad van Europa, die elk oogenblik door het vijandelijke geschut wordt bedreigd, in veiligheid kunne komen, en dat Frankrijk de vestingen herneme, die aan hetzelve zijn ontroofd, welke men met zijn geld geheel nieuw heeft aangelegd. Lodewijk XIV en Buonaparte hebben oorlog gevoerd om Parijs in veiligheid te stellen; het souvereine volk kan hun voorbeeld niet navolgen, want Engeland is het, dat aan hetzelve de magt daartoe ontneemt. Zonder dien kwaadaardigen invloed, welke John Bull met eenen sluijer van vriendschap overdekt, zou Frankrijk zeer zeker Belgie in zijn bezit hebben. En zoo groot schijnt de schrik des Konings van Pruissen, dat ook de Rijnlanden zouden kunnen heroverd zijn, zonder dat daaruit iets anders wierd geboren dan onderhandeling, die op eene schikking zou uitloopen; maar Engeland verzet zich daartegen. Het Britsche ministerie, hetwelk voor de revolutie van Julij het Heilige Verbond niet goedkeurde, verbroedert zich thans met hetzelve om aan Frankrijk het voordeel der omstandigheden te ontnemen, en hetzelve te beletten de [illegible] dwingt Engeland Frankrijk terug te keeren tot den weg der onderdanigheid, telkenmale als deszelfs gouvernement waagt zich daarvan te verwijderen. Toen de bemagtiging van Ankona het krediet der Franschen in Italie kon verhoogen, heeft men dat wapenfeit in verachting gebragt; toen Frankrijk honderd-duizend man in activiteit stelde en veertig millioen verspilde, met het eenige doel om Lodewijk Philips schoonzoon op diens zetel te bevestigen, nam Engeland de Fransche vloot, die Holland ontzag had kunnen inboezemen, onder zijn beheer, hield haar in het eerst terug, deed haar vervolgens schade bekomen en leidde haar ten laatste weder naar huis. Wij hebben de schande ondervonden, eenen Engelschen kommissaris aan ons leger den roem te zien toemeten, hetzelve zoo veel mogelijk dwarsboomen, en, toen het al de hinderpalen was te boven gekomen, met verdekt geweer zien doen defileren langs den leeuw van Waterloo en langs die noordervestingen, welke eene aanhoorigheid zijn tot het grondgebied onzer natie. Zouden zij onze vrienden zijn? Welke eerloozen!

Zijn de Engelschen *de vrienden der overige Mogendheden?* Dit zullen wij zoo kortelijk als de omvang van een dagblad zulks gebiedt, onderzoeken. Spanje schrijdde voorwaarts, orde werd daar gehandhaafd, geldmiddelen, koophandel, fabrijken, wegen, alles verbeterde op eene merkbare wijze ten tijde, dat de invloed der Koningin een minder veilig voetspoor opende, dan dat, waarin men tot dusverre was voortgetreden.

Wat deed Engeland toen? Het maakte van de gelegenheid gebruik. Zoodra in Spanje wanorde mogelijk was geworden, ging de Engelsche agent, die dezelve het best weet tot stand te brengen, derwaarts op weg. Frankrijk ondersteunt dien zendeling en indien alles naar wensch van die beide Mogendheden slaagt, zal men welras gebeurtenissen zien plaats grijpen, waarvan het gevolg zal wezen, dat Spanje het vierde in revolutie gebragte land zal worden, dat die Pyreneën weder werden opgerigt, welke Lodewijk XIV bedwong, en dat het eiland Cuba onder Britsch beheer gerake. Nog andere kuiperijen werden door het kabinet van St. James in het schiereiland gesmeed om in het bezit te komen van Madera. De eene zoo wel als de andere poging strekt om Spanjes en Portugals onderst boven keering volkomen te maken, de ontwikkeling der fabrijks-nijverheid in die beide Monarchien tegen te houden en deze landen van derzelver kolonien geheel en al af te scheiden. Laten nu deze onbetwistbare daadzaken, wier uitwerking klaarblijkelijk is, nog eenigen twijfel over aopens het heillooze van den Engelschen invloed, overal waar dezelve zich weet in te dringen?

In Duitschland, waar Groot-Brittannie door de jongste maatregelen der Bondsvergadering een weinig onthutst was, bepoogde het oppositie te verwekken in den boezem zelven dier vergadering. Toen John Bull de door het Duitsche Verbond ter hand genomen strenge maatregelen geschikter achtte tot verbittering der Duitsche volken, dan tot derzelver betooming, keurde hij alles goed, ja vergemakkelijkte hij alles. Maar sedert de uitvoering dier maatregelen derzelver krachtdadigheid heeft doen blijken; sedert, als door een

toovenslag, in geheel Duitschland door de bloote afkondiging van de verklaringen der bondsvergadering de rust zich heeft hersteld, heeft Engeland, door dien uitslag verschrikt, getracht de gevolgen daarvan door slinksche middelen te verlammen; met een manifest in de hand heeft het, bij monde van Hanover, komen verklaren af te keuren, wat het heeft goedgekeurd; het heeft de Duitsche bevolkingen te kennen gegeven, dat, indien zij andermaal opstonden, de uitvoering der dwangmiddelen hinderpalen zou ontmoeten, waaruit de revolutionnairen voordeel zouden kunnen trekken. Handelt Engeland dusdanig uit welwillendheid of trouweloosheid? één greintje gezond verstand kan hier beslissen.

In Italië scheidt Lord Seymour zich van eene diplomatieke vereeniging, welke zijne loosheid belette het daarvan verwachte nut voort te brengen, niet af dan door den ezelschop te geven, en stukken bekend te maken, die geheim behoorden te blijven en wier bekendwording ten gevolge kan hebben, dat de Italiaansche liberalen andermaal tot verdwazing overslaan, vermits hun is diets gemaakt, dat zoo zij op nieuw tot oproer besloten, Engeland zich aisdan aan hunne zijde scharen zou en hen met alle middelen ondersteunen. Het is waarlijk niet met oogmerk om met de overige Mogendheden tot het herstel der orde in Italie mede te werken, dat het kabinet van St. James dergelijke maatregelen treft; dit geschiedt om in alle staten van dat schier-eiland ordeloosheid te verwekken, met de hoop van eenen algemeenen volksopstand te bewerken. En waarom wenscht het dien? Omdat eene strenge organisatie van tolregten thans Engelands invoer verhindert en deszelfs sluikhandel in Italie dwarsboomt, omdat de fabrijkwaren van Bohemen, Beijeren en Oostenrijk, op hunne beurt daar een debouche vinden voor produkten en fabrijkaten, die voormaals uitsluitend door Engeland werden geleverd. Italie wil Engelands juk van handels-vazalschap afschudden; daarom moet dat land tot in den grond geschokt worden. Holland bezit kolonien, die met de Britsche wedijveren, daarom moet dat land van alles worden beroofd. Belgie overtreft Engeland door de keurigheid van deszelfs fabrijkvoortbrengselen, daarom moet het gerevolutionneerd worden. Overtreft Frankrijk Engeland in voorspoed en krediet, zoo moet het geruïneerd worden. Polen, eindelijk, had rust hervonden, het had de wapenen nedergelegd en wijdde zich aan de beoefening der kunstvlijt; het moest in den afgrond des verderfs worden gestort. Zoodanig is beurtelings het lot der onderscheiden Staten van Europa, telkenmale wanneer het hun gelukken mogt zich van het handelsdwangjuk te bevrijden, hetwelk Engeland niet slechts het regt meent te hebben, maar ook de behoefte gevoelt hun op te leggen. Die verderfelijke invloed moet vernietigd worden, of men moet besluiten zich daaraan te onderwerpen. Bonaparte heeft door eene, voorzeker nog in elks geheugen liggende daad getoond, dat bedrijvigheid, welvaart en vrede op het vasteland terugkeeren, zoodra Engeland van hetzelve is verbannen. Hij heeft getoond dat het mogelijk is Engeland daarvan te verbannen. Indien niet de vastelands Mogendheden zich onderling verstaan om dit te bewerkstelligen, zullen zij alle de rampen, welke Engeland hun zal doen ondergaan, naar eisch verdiend hebben.

PORTUGAL.

De Londensche bladen tot den 19 Januarij ll. geven, na een lang stilzwijgen de volgende breedvoerige berigten uit Oporto, tot den 8sten dier maand. Het blijkt daaruit, dat de uitval, die de manschappen van Don Pedro den 17den December naar de zuidzijde van den Douro gedaan hebben, werkelijk voor hen zeer nadeelig is uitgevallen; zijnde zij, na in het eerst eenige voordeelen behaald te hebben, door eene groote overmagt aangetast, en gedwongen zich in de booten of al zwemmende te redden. Een aantal der krijgslieden van Don Pedro is daarbij verdronken; anderen, die op de Britsche oorlogschepen in den Douro eene schuilplaats gezocht hadden, zijn tot in het wand dier schepen doodgeschoten. Het doel dezer onderneming, hetwelk vooral ook daarin bestond, om een deel van den wijn, die in de voorstad Villa-nova lag, uit de handen der Miguellisten te redden, alsmede om in het gebrek aan levensmiddelen te voorzien, hetwelk ten gevolge van de blokkade der rivier, te Oporto zeer nijpend begon te worden, is natuurlijk slechts zeer onvolkomen bereikt. Slechts enkele pijpen wijn en eenige ossen zijn, ten koste van vele menschenlevens, te Oporto binnengebragt. De Britsche Tory-bladen drijven met dezen uitslag dapper den spot, te meer, omdat de wijn, welke het hier geldt, tot onderpand moest dienen voor de geldleening van 300,000 ponden sterling, die de zaakgelastigden van Don Pedro te Londen hebben trachten te openen, doch welke poging, bij gemis aan deelneming, geheel schijnt opgegeven te zijn.

Van den 17den December tot den 8sten Januarij is er in en bij Oporto weinig belangrijks voorgevallen. Don Miguel heeft gedurende dat tijdsverloop wapenschouwingen over zijne troepen aan de beide oevers van den Douro gehouden, en van tijd tot tijd bommen in Oporto doen werpen. Door eene dier bommen is het tolhuis, waarin vele goederen, vooral ook van Britsche kooplieden, waren opgeslagen in brand geschoten en geheel door de vlammen vernield. Den 1sten Januarij was de Fransche Generaal Solignac, die eenen tijd lang in de Vendée tegen de opstandelingen het bevel heeft gevoerd, te Oporto aangekomen. Hij is dadelijk door Don Pedro tot Veldmaarschalk van het leger zijner dochter Donna Maria benoemd, en schijnt zich verbonden te hebben, om met de te Oporto vereenigde magt aanvallender wijze te werk te gaan. Den 8sten Januarij, kort voor het vertrek van het Britsche schip, dat de voormelde tijdingen uit Oporto heeft aangebragt, was dan ook tusschen de krijgsbenden der beide broeders een vrij hevig gevecht begonnen, veroorzaakt, zoo het schijnt, doordien de Miguellisten nieuwe batterijen aan den Noorderoever van den Douro, bij St. Jean de Foz, hadden opgeworpen, uit welke stelling het voor Don Pedro van hoog belang was hen te verdrijven, vermits anders het binnenloopen in den Douro ten eenenmale belet zou worden. Bij het wegzeilen van het schip zag men de Miguellisten terug trekken, zoodat men meende, dat de mannen van Pedro geen onbelangrijk voordeel hadden behaald.

Zeer beklaagt men zich in de bedoelde berigten uit Oporto, dat men volstrekt geene dienst heeft van de vloot onder Sartorius, van welker medewerking de aanhangers van Don Pedro zich zoo veel goeds hadden beloofd. De vloot was, zoo als men zich herinnert, reeds vroeger in de Spaansche haven Vigo binnengeloopen, en was aldaar bezig de geledene schade te herstellen toen den 20sten December in die haven een bevel van den Spaanschen Minister voor het zeewezen aankwam, uit naam der Koningin den last in houdende, „dat de schepen van den Ex-keizer Pedro onmiddelijk die haven moesten verlaten, en dat de Kapitein-generaal van Gallicie een onderzoek moest bewerkstelligen naar de personen die zich aan het ergerlijk misdrijf hadden schuldig gemaakt, van in eene Spaansche haven oorlogschepen toe te laten, die eene, door de Spaansche Regering niet erkende, vlag voerden.” De vlootvoogd Sartorius heeft, bij eenen brief van den 21 December, tegen dit bevel en vooral ook tegen de uitdrukkingen daarvan geprotesteerd, welke laatste hij strijdig oordeelde met de vroegere verklaring, dat Zijne Katholijke Majesteit in den strijd tusschen de beide Prinsen van het Huis van Braganza eene stipte onzijdigheid zou in acht nemen. Hij gaf tevens te kennen, dat hij de baai van Vigo niet kon verlaten, alvorens eenige behoeften, die hij reeds betaald, doch nog niet ontvangen had, aan boord zijner schepen waren gebragt. Werkelijk schijnt de vlootvoogd Sartorius nog verscheidene dagen na den 21sten December te Vigo te zijn gebleven. Hij had, behalve met deze zwarigheden, ook met muiterij onder zijn scheepsvolk, hetwelk bijna geheel uit Engelschen bestaat en in zeer langen tijd geene soldij heeft ontvangen, te worstelen. De zaak moet zoo hoog geloopen zijn, dat 150 of 200 matrozen zijner vloot, en zelfs van zijn eigen schip *Donna Maria*, weggeloopen en op de Spaansche kust aan wal gekomen zijn.

ZWITSERLAND.

Volgens berigten uit Zwitserland van het laatst van december jl. heeft de door den Landdag tot herziening der Bonds-akte benoemde kommissie hare werkzaamheden voltooid, en een nieuw ontwerp der Bonds-akte opgesteld, hetwelk in druk uitgegeven zou worden. De belangrijkste bepalingen daarvan komen op het navolgende neder:

De 22 kantons vormen een onscheidbaren bondgenootschappelijken Staat. Zij zijn souverein en oefenen als zoodanig alle regten uit, die niet uitdrukkelijk aan het Bondgenootschap zijn opgedragen. De kantons mogen geene afzonderlijke verdragen van staatkundige strekking onder elkander sluiten; het Bondgenootschap verwaarborgt hun de onschendbaarheid van hun gebied, de handhaving der inwendige rust, en hunne instellingen. Geen kanton mag meer dan 300 man staande troepen onderhouden. Het postwezen en de tollen worden door het Bondgenootschap geregeld; in alle kantons zullen gelijke munt, maten en gewigten ingevoerd worden. De verpligting tot het leveren van kontingenten aan manschappen en geld wordt naar den maatstaf der tegenwoordige bevolking van elk kanton geregeld. Elk Zwitser vermag zich naar goedvinden in een der kantons te vestigen, zonder dat hem de vergunning daartoe geweigerd kan worden. Het opperste gezag wordt door den Landdag uitgeoefend, waartoe elk kanton twee afgevaardigden zendt, en welks zittingen in het openbaar plaats hebben. Een vaste Verbondsraad, uit den Land-Amman en vier leden bestaande, die voor 4 jaren gekozen worden, wordt met de uitvoerende magt bekleed. De stad Luzern is de blijvende zetel van den Landdag en den Verbondsraad. Er wordt een Bondgenootschappelijk geregtshof opgerigt uit 8 leden bestaande, hetwelk echter niet in het kanton Luzern mag gevestigd zijn. De Bondsakte kan eerst na verloop van 12 jaren aan eene herziening onderworpen worden, doch deze is ook dan nog aan eene menigte formaliteiten onderworpen, ten einde ligtvaardige hervormingen te verhoeden.

KERKELIJKE STAAT.

In een der Duitsche bladen vindt men den volgenden brief uit Rome, van den 11den januarij:

» Eenige dagen geleden is een overzigt omtrent de bevolking der stad Rome sedert de laatste tien jaren bekend gemaakt. Het blijkt daaruit, dat die bevolking sedert een jaar met 2,200 zielen is verminderd, terwijl zij in de laatste tien jaren van 136,000 tot 151,000 geklommen was. Tegenwoordig telt de stad 148,000 zielen. Er houden zich daar veel minder geestelijken op, dan men uit het groot aantal kerken en kloosters zoude vermoeden. Men vindt te Rome 36 Bisschoppen, meestal naam-bestierders van Bisdommen *in partibus infidelium*, dat is in landen waar de leer van Mohammed heeft gezegevierd. Deze soort van geestelijken hebben meerendeels betrekkingen bij het beheer des lands of bij de hoofdkerken. Voorts zijn te Rome 1,419 wereldlijke geestelijken, 2,038 monniken en 1384 nonnen. Het aantal der ketters, Turken en ongeloovigen wordt op slechts 179 opgegeven. Daaronder bevinden zich alle de Protestanten die alhier gezeten zijn, met uitzondering van de kunstenaars en anderen, wier tijdelijk verblijf de studie ten doel heeft. De Protestanten hebben hier eene eigene kapel in het paleis des Pruissischen gezanten, onder wiens meer bijzondere bescherming zij staan. De predikant wordt als tot dat gezantschap behoorende beschouwd.

» De Pauselijke Regering heeft in den laatsten tijd verscheidene nieuwe belastingen ingevoerd, die echter op zich zelve van weinig belang zijn, en waarmede men de vermeerderde behoeften onmogelijk kan bestrijden. Het schijnt, dat men de belastingen slechts zeer langzaam verhoogt, om de ontevredenheid in de gewesten niet te zeer te vermeerderen. Te Bologna heeft de verhooging van den prijs van het zout tot eenen oploop aanleiding gegeven, dien de aldaar aanwezige Pauselijke krijgslieden niet hebben kunnen stuiten, zoodat de Oostenrijkers weder tusschen beiden hebben moeten komen. Zulke voorvallen vermeerderen natuurlijk den haat en de minachting tegen de Pauselijke soldaten, en maken de tegenwoordigheid van vreemden steeds noodzakelijker. Over het geheel heerscht er in de gewesten steeds ontevredenheid, en het zal lang duren, eer alles tot zijnen ouden staat is teruggekeerd. De op-

stand heeft aan den Staat wonden geslagen, die nog jaren lang zullen bloeden, en wel geschikt waren, om de Italianen van alle dergelijke pogingen af te schrikken. Intusschen zijn ook hier, vooral onder de Advokaten en Geneesheeren, heethoofden in menigte, die van Italie's wedergeboorte droomen, en in deze stad, waar men zich steeds zeer vrij kan uitlaten, hunne leeringen zoeken te verbreiden.

» De twee leeningen, die de Paus bij het Bankiershuis van Rothschild gedaan heeft, zijn voor den Staat wezenlijk verderfelijk. De renten daarvoor bedragen 850.000 florijnen 'sjaars, en de werkelijk voorgeschotene gelden zijn nog niet eens genoegzaam geweest, om de vlottende schuld af te lossen, zoodat men wel tot eene derde leening zijne toevlugt zal moeten nemen.

» De Franschen te Ancona houden zich stil en worden als vergeten. Met heeft zich aan de tegenwoordigheid dezer ongenoodigde gasten gewend, hetgeen echter niet wegneemt, dat de daartegen onder het volk bestaande haat zich zelfs te Ancona nu en dan luid openbaart. Met de Oostenrijkers is men over het algemeen beter tevreden; zij zijn in hun gedrag zich zelven gelijk en stipt regtvaardig gebleven. Het verstandigste gedeelte des volks zou hunnen aftogt als eene ramp beschouwen, niettegenstaande hun onderhoud uit de staatskas bestreden moet worden, terwijl de Franschen op eigene kosten leven.

» Het verbannen van onruststokers duurt steeds voort. Zij worden allen naar Livorno gevoerd, waar de Regering hen in het kasteel opgesloten houdt, tot er een genoegzaam aantal bijeen is, om te scheep naar Frankrijk gebragt te kunnen worden.

» Tot leden der nieuwe kommissie voor de aflossing der schuld zijn niet anders dan edellieden benoemd, die juist niet veel kennis van regeringszaken hebben. Het zijn echter allen leken, hetgeen bewijst, dat de Pauselijke Regering aan den zoo dikwijls geuiten wensch, om het Bestuur uit de handen der geestelijken te nemen, gehoor geeft."

TURKIJE.

Berigten uit Konstantinopel van den 26sten December behelzen het volgende:

„Alhier heerscht de diepste neerslagtigheid, zoowel bij den Sultan als bij het volk. Eerstgenoemde beschouwt zich zelven als geheel verloren, en durft de geestkracht van zijn volk niet door kunstmiddelen op te wekken, uit vrees, dat hij dezelve alsdan niet weder zoude kunnen beteugelen. Ten gevolge van den ongelukkigen uitslag van het gevecht bij Konieh, waarin de Grootvizier van zijne vrijheid beroofd werd, is de hoofdstad van alle verdedigingsmiddelen ontbloot. In Azie liggen wel hier en daar nog 30,000 man ongeregelde troepen verspreid, alsmede omstreeks 10,000 man geregelde reserve; maar de onder hen heerschende geest beantwoordt niet aan het dreigende gevaar, en nergens vindt men een bekwaam veldheer, die genoeg zelfvertrouwen bezit, en dien men in staat acht, om het oorlogsgeluk weder aan den Sultan te doen toelagchen. Reschid-pacha was de eenige, die daarvoor berekend scheen te zijn. De fortuin, die hem zoo lang getrouw gebleven was, heeft hem thans verlaten om zijnen jongeren tegenstander te begunstigen. Hij heeft heldhaftig gestreden, en zich, toen zijne nederlaag beslist was, aan den dood gewijd, die hem echter niet ten deel viel. Hij was, wat het aantal zijner troepen betrof, sterker dan Ibrahim, maar had ongelukkiglijk de voorzigtigheid uit het oog verloren, die een voorname pligt van een goed veldheer is.

» Den 21sten wilde hij aan den vijand eenen slag leveren, die den uitgang van den veldtogt beslissen moest. Te dien einde was hij het Egyptische leger in de bergengten van Karaman gevolgd, om het aldaar aan te tasten, waarvoor hij zijne maatregelen aldus genomen had. Het gros van de troepen des Sultans, uit 42,000 man, grootendeels Albaniers, bestaande, moest onder zijne aanvoering den hoofdaanval op den middeltogt der Egyptenaren uitvoeren, die tegen eenen bergrug steunde, terwijl de Turksche ruiterij in twee afdeelingen, elke van 6,000 man, de vleugels des Egyptischen legers bezig houden en zoo mogelijk aantasten moest. Ibrahim-Pacha schijnt deze beweging vooruitgezien te hebben, en had inmiddels, begunstigd door de bergachtige streek, aanzienlijke kolonnes tegen de flanken van den Grootvizier afgezonden, en in het centrum niet meer troepen achtergelaten, dan volstrekt noodig was, om zijne bewegingen te dekken, en voor de uitvoering daarvan tijd te winnen. Naauwlijks was hij op de hoogte van de uiterste vleugels des Grootviziers aangekomen, of hij viel met onstuimigheid op de Turksche ruiterij aan, verstrooide ze, en taste nu den Grootvizier zelven van twee kanten aan. Op dezen onverhoedschen aanval niet voorbereid, en met het vijandelijke centrum slaags zijnde, hetgeen hij reeds doorgebroken had, verzamelde de Grootvizier in der haast eenige zijner beste troepen, om aan de Egyptenaren het hoofd te bieden. Doch het was vergeefsche moeite, daar het grootste deel van zijne artillerie zich niet meer ontwikkelen konde, en het vijandelijk geschut reeds groote verwoestingen aanrigtte. Er schoot hem dus niets anders over, dan den vijand zijne onvermijdelijke nederlaag zoo duur mogelijk te doen koopen, en dit geschiedde ook. Eerst na eenen bloedigen strijd van zes uren hadden de Egyptenaren hunne overwinning behaald; hun verlies aan volk stond bijna gelijk met dat der overwonnenen.

» Toen de Albaniers verstrooid en niet weder te vereenigen waren, stond de Grootvizier, van een klein hoopje zijner getrouwe lijfwachten omringd, aan eene heg, blootgesteld aan een moorddadig hauwitser-vuur, en sloeg de tegen hem gerigte aanvallen met de bajonet zoo lang af, tot dat hij ten laatste gekwetst raakte en gevangen genomen werd. De Egyptenaren hebben hunne krachten boven mate moeten inspannen, om de zege te bevechten, die zij aan het wel doordachte plan van hunnen veldheer en aan de goede leiding van hun geschut te danken hebben; maar zij zijn ten gevolge daarvan zoo uitgeput en verzwakt, dat, indien de nog in Azie staande Turksche troepen snel genoeg verzameld en tegen hen aangevoerd konden worden, zij welligt tot eenen allergevaarlijksten terugtogt zouden worden genoodzaakt. Doch daarvoor behoeven zij niet te vreezen. In den raad des Sultans heerscht noch genie, noch geest van onderneming. Ware dit immer het geval geweest, dan zoude het Russische leger na den merkwaardigen togt over den Balkan, dit gewaagde bestaan hebben moeten bezuren, toen graaf Diebitsch met slechts 20.000 man voor Adrianopel aangekomen was. Intusschen zal Ibrahim-Pacha thans insgelijks wel eenigen tijd werkeloos blijven, om op zijn verhaal te komen, alvorens de verrigtingen weder op te vatten.

» Opmerkelijk is het, dat de Grootvizier, daags voor den slag, de teekenen zijner waardigheid aan zijnen Kiaja-Bey overhandigde en hem tot opperbevelhebber van het leger benoemde voor het geval, dat hij zelf mogt sneuvelen; een bewijs, dat hij overwinnen of sterven wilde.

» Men vleit zich met eene Russische tusschenkomst; Generaal Murawieff is van hier naar Alexandrie vertrokken. Hij zoude in last hebben, om Mehemed-Ali met den toorn des Keizers te bedreigen, die hem als eenen rebel tegen zijnen Meester zoude behandelen, zoo hij niet oogenblikkelijk tot de gehoorzaamheid terugkeerde. De grootmoedige inborst van Keizer Nikolaas blijkt ten deze weder op eene schitterende wijze; want het Russische kabinet treedt hier, zonder alle bijoogmerken en eigenlijk tegen zijn belang, als beschermer der Porte op."

GRIEKENLAND.

Uit Frankfort schreef men in Januarij ll. dat Athene waarschijnlijk tot hoofdstad van Griekenland zou verheven worden, zoodat derwaarts reeds eene nieuwe bevolking zamen trok. De prijs der landerijen en eigendommen, waren in dat vooruitzigt, gestegen. Het bestuur zou zich echter nog vooreerst te Napoli vestigen, waar het gebouw, door Graaf Capo d'Istrias bewoond geweest, voor den Koning en het Regentschap, in gereedheid werd gebragt.

MENGELINGEN.

(Vervolg der Javasche Courant no. 85.)

Het geluk dat ons in de Oost-Indien gediend had om aldaar op de Spanjaarden en Portugezen aanmerkelijke voordeelen te behalen, en de daardoor verkregene sterkte en magt tot het bestaan van onzen heldenstrijd voor onze vrijheid en onafhankelijkheid tegen het Spaansche dwangbewind, gaven geene geringe gelegenheid om onzen koophandel en onze zeevaart niet slechts naar de Oost-Indien maar ook naar de werelddeelen Afrika en Amerika, en wel inzonderheid krachtdadig naar dit laatstgenoemde, uit te breiden. Ook de Spanjaarden in Amerika aan te tasten en afbreuke te doen, begreep men, was eene zaak van het hoogste aanbelang. In dat land toch bezaten zij de rijke mijnen van Mexico en Peru, die de voornaamste bronnen waren van hunne overgroote rijkdommen, en hen tot de ontzaggelijkste ondernemingen in staat stelden, zoo als zulks door de uitrusting der *onoverwinnelijke* vloot voldingend was bewezen.

Behalve de Oost-Indische werd er nu ook eene West-Indische Maatschappij opgerigt, en zoodra was niet daartoe door de Staten het octrooi verleend geworden, of men sloeg handen aan het werk tot het dadelijk uitrusten van twee bijzondere, wel bemande, vloten; eene onder het bevel van den admiraal l'Hermite; de tweede aangevoerd door den vlootvoogd Willekens. Eerstgemelde, bestaande uit twaalf zeilen, werd, vier maanden nadat Willekens naar Brazilie was vertrokken, naar Peru afgezonden. De admiraal l'Hermite had van zijne Meesters bevel ontvangen, den oorsprong op te sporen van de groote schatten, welke de Koning van Spanje alle jaren uit die landen deed komen, en middelen te zoeken om dezelven te overmeesteren. De onder-koning van Lima van der Hollanderen komst verwittigd zijnde, rustte dertig schepen uit, om hen het inzeilen te beletten; l'Hermite, ofschoon wetende dat zijne magt veel geringer was, wilde hen echter in de haven aanranden. De beide admiraals klampten elkander aan boord, en de beide vice-admiralen volgden daarop hun voorbeeld. De Spaansche admiraal, die 800 man aan boord had, werd in den grond geboord, en het Spaansche vice-admiraalschip dat met 500 koppen was bemand, werd in het eerste half uur van het gevecht verbrand. Het verlies van deze beide schepen werd aan der Spanjaarden zijde gevolgd door dat van negen anderen, van welke zes verbrand en drie in den grond geboord werden. Zij verzochten den vrede, doch aangezien men het over de voorwaarden daartoe niet kon éens worden, werd onzerzijds de strijd met eene zoodanige woede hervat, dat in minder dan één uur tijds nog vier Spaansche schepen in den grond geboord en zeven anderen geheel verbrand werden. Zoo schitterende en luisterrijk was voor ons deze overwinning!

Admiraal Willekens, die de andere West-Indische vloot aanvoerde, kwam, na een lang verblijf in de eilanden van Cabo Verde, aan, en wierp zijn anker voor de stad Salvador, de zetelplaats van den Portugeschen onderkoning. Voet aan wal gezet hebbende, leverde hij dadelijk slag onder de poorten der stad, en maakte zich meester van eene, in zee op eene klip gelegene, batterij. De Nederlanders streden met den grootsten heldenmoed, en de Spanjaarden waren reeds den volgenden dag genoodzaakt de stad, met alle hare schatten, aan de onzen over te geven. In dezen roemvollen strijd deed reeds Piet Hein zich als zeeheld op eene uitstekende wijze kennen; de zoo evengenoemde klip of rots was steil en glad, doch moest desniettemin beklauterd worden. Met de grootste onversaagdheid werd dit feit volvoerd, en Piet Hein was de tweede man die den top bereikte.

Bekend zijn voorts de groote voordeelen, welke Piet Hein aan de West-Indische Maatschappij verschafte, door het veroveren der zoogenaamde *zilveren vloot*, die op nagenoeg 12 millioen guldens waarde werd begroot. Piet Hein sneuvelde roemrijk tegen de Duinkerksche zeeroovers ten jare 1629, moediglijk zich tusschen de twee grootste Duinkerksche schepen geplaatst hebbende, waar hem het vijandelijk lood ter neder velde. Merkwaardig is het, dat toen Piet Hein sneuvelde, naast hem een ander zeeheld opstond, gereed om des overledenen plaats te vervangen. Maarten Harpertzoon Tromp, die op hetzelfde schip als kapitein diende,

en door de volslagendste overwinningen op de Duinkerkers te behalen, aan de schim des gevallenen helds een waardig offer bragt. Vervolgens werd Piet Hein ter eere eene prachtige graftombe gesticht in de Oude Kerk te Delft. Hij was in den laagsten stand geboren, en op de baren der zee, als ware het, tusschen stranden en rotsen, opgevoed, klom hij langs alle de trappen der zeekrijgsdienst op tot de hooge waardigheid van Admiraal, tot welke hem de Staten, wegens zijne uitstekende dapperheid en krijgsverdienste, hadden verheven.

Ook Kornelis Janszoon de Haan, voor wien in de Oude Kerk, te Amsterdam, een gedenkteeken is opgerigt, sneuvelde als beroemd zeeheld, ten jare 1633, op het bed van eer, na zevenmalen in even zoo vele zeeslagen op de Duinkerkers de overwinning te hebben behaald.

Zoo even hebben wij gemeld hoe Tromp als overwinnaar den dood des Admiraals Piet Hein glorierijk had gewroken, als zijnde zulks de eerste trede op de baan des roems, welke hij vervolgens onafgebroken heeft bewandeld. Bij zijne tweede overwinning in den zeeslag voor Duinkerken, ten jare 1639, versloeg hij met twaalf schepen eene Spaansche zeemagt van twintig zeilen, door welk verheven wapenfeit hij zich de ridderorde van St. Michiel van Frankrijk verwierf. Doch treffender bewijs van zijnen moed en van zijne krijgsbekwaamheden gaf hij voorzeker door het vernielen der Spaansche vloot in den zeeslag bij Duins, in het zoo evengemelde jaar.

In Spanje was men namelijk er op bedacht geweest, om op nieuw eene magtvolle vloot uit te rusten, die dan ook, van de Corunha uitzeilende, 67 zeilen telde, voorzien was met 1700 stukken geschut en bemand met 25,000 koppen, onder welke zich 12,000 Spanjaards bevonden, die naar Duinkerken moesten worden gebragt. Zoodra was niet onze groote zeeheld Tromp deze aanzienlijke scheepsmagt in het kanaal gewaar geworden, of hij was onverschrokken genoeg om, hoewel niet meer dan 17 schepen sterk zijnde, deze vijandelijke vloot, hoe veel talrijker zij dan ook wezen megt, te gaan aantasten. Het gevecht duurde van des morgens tot des namiddags 4 ure; vele Spaansche schepen werden deerlijk gehavend en in den grond geboord, zoo dat het overige gedeelte der vijandelijke vloot deszelfs heil moest zoeken in de vlugt, waarna zij onder Duins haar anker liet vallen. In deze stelling was Tromp huiverig eenen verderen aanval te beproeven, edoch de vrees dat Koning Karel II, wien men niet vertrouwde, zich tot de Spaansche zijde zoude voegen, opgelost zijnde, en vernemende dat de Spaansche vloot besloten had haren terugkeer naar Spanje te beproeven, nam Tromp even zoodra het klockmoedig besluit om, met de intusschen hem ter versterking toegezonden schepen, andermaal den vijand aan te tasten en te teisteren. De Spaansche admiraal d'Ocquendo, na dus gedurende eene maand in Duins te zijn geblokkeerd geweest, en geene kans ziende om de Hollandsche zeemagt te ontwijken, besloot eindelijk haar slag te leveren, na vooraf door eene krachtvolle aanspraak zijne manschap tot eene dappere verdediging te hebben aangevuurd. Onze heldhaftige Tromp, vermoedende de Spaansche vloot op hem te zien afkomen, splitste zijne scheepsmagt [illegible], en zeide tot den vice-admiraal de Witte: «Nu moet gij over«winnen of vergaan; thans is het oogenblik gekomen om blijken «van uwen moed te geven.» — Ik ben,» antwoordde de Witte: «gereed u te volgen, en zulks om den eersten aanval te doen.» Ten gevolge van windstilte vielen er in het eerste uur slechts min beduidende schermutselingen voor, doch toen nu weldra een sterke noorden wind opstak, was spoedig het gevecht algemeen, en steeg hetzelve tot zulk eene hevigheid dat eene ontzettende menigte volks naar de kusten van Engeland, Frankrijk en Vlaanderen was toegesneld, om dit allertreffendst bloedig zeegevecht te aanschouwen. De van de gezegde drie kusten destijds verzamelde berigten, getuigden eenparig, dat door den donder des geschuts dorpen en steden daverden, en in vele huizen door de dreuning de vensterglazen werden verbrijzeld. Het gevecht hield meer dan acht uren aan, gedurende welke Tromp en de zijnen duizend wonderen van dapperheid verrigtteden onder het vuur en den rook, door welke de zee werd bedekt en benoerd, en het gezigt der aanschouwers, zoowel van deze als van de tegenovergestelde kusten, werd verduisterd en bedwelmd. De Spanjaarden hielden stand tot op het laatst van het gevecht, tot eindelijk niets meer in staat was om den heldenmoed der onzen te wederstaan. Alstoen werd een groot aantal Spaansche schepen verbrand, doorboord, verbrijzeld en masteloos in den grond geschoten. Tromp veroverde veertig Spaansche schepen met derzelver volledige toerusting. Onder dezelven bevonden zich voornamelijk de vice-admiraal van Spanje, de Admiraal van Gallicie, en het groote galjoen van Portugal, groot veertienhonderd ton, met 80 stukken geschut en 800 strijdbare manschappen, meestal edellieden, die gedood werden, of in het vuur of in de zee om het leven kwamen. De weinige overige schepen die zich nog uit den strijd reddeden, namen de vlugt naar Duins, alwaar zij echter in eenen jammerlijken toestand op het strand vervielen, waarna Tromp nog zijne branders op hen afzond ten einde derzelver vernieling te voltooijen. Het verlies der Spanjaarden, behalve hunne schepen, bedroeg 8000 dooden, 4000 gekwetsten en 2000 gevangenen. In zegepraal zonden nu de Hollanders den behaalden buit in onderscheidene afdeelingen naar Texel, Brielle, Vlissingen en naar de havens op de Maas. Geen wonder dat geheel Europa, in verrukking was opgetogen over de wonderen van dapperheid, kunde, [illegible] en volhardenden moed, door Tromp en alle de onzen in [illegible] bloedigen zeestrijd op het schitterendst aan den dag [illegible] zien wij het kleine volk van Oud Nederland, altijd [illegible] moedig, altijd volhardende, altijd op God vertrouwende, [illegible] gevaren trotseren, en eindelijk, onder den Goddelijken [illegible] dat kleine volk voor het oog der gansche wereld [illegible] der overwinning geschonken, na eenen strijd, [illegible] der volkeren, geen tweede voorbeeld kan [illegible] na een tachtig jarigen kamp tegen Spanje's dwingelandij [illegible] vrede van Munster, en daardoor de vrijheid en [illegible] der zeven vereenigde Nederlanden op [illegible] gevestigd geworden.

Hoogstgewigtig, voorwaar, zijn voor ons, Oud-Nederlanders, ook vooral in het onderhavig tijdsgewricht, de zoo even aangestipte herinneringen. Niet minder verdienen die herinneringen ook de aandachtigste overweging van andere volken en vooral van derzelver regeringen. Spanje's heerschzucht en dwingelandij maakten hetzelve in die vroegere tijden tot datgene wat in onze dagen Frankrijk is geweest: tot den schrik van alle volken. En tegen zulk een rijk, toenmaals het magtvolste der aarde, had het kleine en geringe Nederland te strijden. Alwie in zijne verbeelding zich in die tijden weet terug te plaatsen, moet verstommen van bewondering en verbazing op het zien van hetgeen onze Vaderen hebben durven bestaan, en waarin zij gedurende tachtig jaren hebben volhard! Het gelukkig einde van dien edelen, grootmoedigen strijd, was dat onze Vaderen zegevierden, dat de staat der vereenigde Nederlanden gevestigd werd, en dat het uitgestrektste, het magtigste rijk der wereld, Spanje, deszelfs grootheid en magt in het Niet zag wegzinken!

(Het vervolg hierna)

ADVERTENTIEN.

(Zie verder het bijvoegsel.)

Bijvoegsel der Javasche Courant.

WOENSDAG den 14den Augustus 1833.

Civiel Departement.

Tweede perceel: Ten behoeve van het kantoor van den algemeenen ontvanger.

- 20 ponden lak.
- 30 bossen agel garen.
- 20,000 stuks geldzakken.
- 200 » geldkisten.
- 100 bossen bindrottings.
- 80 ponden spijkers.
- 12 » kaarsen.

Voor het oude mannenhuis.

- 30,000 ponden rijst.
- 3,000 kannen arak.

Derde perceel: *Voor de Hoofdstation Samarang en voor de reserve stal.*

22 rations gras en padie daags, of zoo veel meer als dagelijks benoodigd zal zijn, elke ration gerekend op 2 pond padie en 76 ponden gras te leveren op genoemde station en stal.

Vierde perceel: *Voor de 11 stations om de west en oost.*

88 rations padie daags of zoo veel meer als dagelijks zal benoodigd zijn, elke ration gerekend op 2 pond padie te leveren te Samarang aan den postkommies om de halve maand eens.

Vijfde perceel: *Voor de paarden der Djatjang Secars.*

27 rations gras en padie of zoo veel meer als dagelijks zal benoodigd zijn, elke ration gerekend op 2 pond padie en 65 ponden gras te leveren op de stal te Bodjong.

Zesde perceel: *Voor het Bouw Departement.*

425,000 stuks metselsteenen, en

500 keijangs kalk van 30 tonnen ieder keijang.

De inschrijving en toewijzing zullen geschieden in zes perceelen zoo als boven is vermeld; moetende dus voor ieder perceel afzonderlijk worden ingeschreven op de wijze als bij de advertentie voorkomende in de hiervoren aangehaalde javasche courant is aangegeven.

De opgegevene hoeveelheid der bovenstaande artikelen slechts de begroote behoefte zijnde, zal het Gouvernement niet gehouden zijn om de opgebragte kwantiteit te ontvangen, doch de aannemers zullen verpligt zijn, daarvan zoo [illegible]

SAMARANG, den 7den augustus 1833.

De Resident voornoemd,
P. LE CLERCQ.

EDICTALE CITATIEN.

Alzoo President en Leden in den Raad van Justitie te Batavia, aan Mr. *P. C. Ardesch* advocaat, namens den sequester en curator ad lites der insolvente boedels te Batavia, en als zoodanig administreerende de boedels van wijlen *R. P. Vermeulen*, in leven lid in den raad van justitie alhier; *J. Oostenberg*, onder constructeur; *F. Michiels*, afslager van het vendu-departement; *S. B. Chastelein*, weduwe van J. *Gronovius*; *C. O. Verkouteren*, gewezen ambtenaar en *H. D. Matthijs*, laatst klerk bij het vendu-departement, hebben verleend het eerste defaut en eene tweede citatie bij edicte en bepaald den dag van regten tegen den 12den september 1833.

Zoo is het, dat ik ondergeteekende deurwaarder en gezworen exploiteur bij gemelven raad, voor de tweede maal dagvaard alle bekenden en onbekenden, die eenig regt actie of pretentie op en tegen de voornoemde boedels vermeenen te hebben, om op donderdag den 12 september 1833, des morgens te 8 uren, in persoon dan wel bij gemagtigden te compareeren ter rolle van meergemelden raad, ten einde het eerste defaut te purgeeren en als nog eisch te aanhooren.

Aldus gepubliceerd en geaffieheerd, na voorgaanden klokslag van de puije van het raadhuis te Batavia, den 6den augustus 1833.

De deurwaarder voornoemd,
SCHOUTEN.

—*Pro Fisco.* Alzoo President en Leden in den Residents Raad te Soerakarta, op het daartoe door den Fiscaal bij denzelven Raad, *Severijn Daniel Schiff*, R. O. voor en van wege het Gouvernement van Nederlandsch Indië, gedaan verzoek, hebben verleend appointement van citatie bij edicte op en tegen alle degenen, die vermeenen eenig regt, actie, aanspraak of pretentie te hebben op ruim zes katjes opium, op den 12den junij jl. in de dessa Petongan achterhaald, zoomede drie kwart katje op den 15den derzelfde maand in de dessa Repaking, en een en een half katje op den 10den junij jl. in de negorij Boijolalie, welke verschillende hoeveelheden opium zijn getracht ter sluik uit te voeren, en door de vervoerders zijn verlaten;

Zoo is het, dat ik ondergeteekende deurwaarder en gezworen exploiteur bij welmelden Raad, bij deze voor de eerste maal dagvaard allen en een iegelijk, welke zouden vermeenen eenig regt, actie, aanspraak of pretentie te hebben op de hierboven gemelde opium, om op woensdag den 15den augustus 1833, des morgens te tien uren, ter openbare rolle van gemelden Raad, in persoon dan wel bij gemagtigden te compareeren, ten einde hunne vermeende actie te institueeren, en te aanhooren zoodanige eisch en conclusie als door den Fiscaal voornoemd zal worden gedaan en genomen, daartegen te antwoorden en te procedeeren als naar regten, sub poene tegen de nalatigen of non-comparanten, dat zij zullen worden verklaard van hun regt en pretentie te zijn verstoken, en hun deswege zal worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen.

Aldus geaffiicheerd en gepubliceerd te Soerakarta, op den 30sten julij 1833.

De deurwaarder en gezworen exploiteur bij den Residents Raad te Soerakarta,
ERNST.

VENDU-DEPARTEMENT.

In den loop van deze maand, zullen worden verkocht de ondervolgende vastigheden, voor rekening des boedels van den weledelen gestrengen heer *Augustijn Michiels.*

No. 1. Zeker ledig erf, gelegen buiten dezer stads Nieuwpoort, in het oosterveld het 15de deel blok L, sub no. 1, verponding no. 1013.

No. 1. Zeker vier naast het andere liggende erven, thans tesamen getrokken en tot een gemaakt, bebouwd met een pedak zamengesteld van steen en bamboezen met adappen gedekt, gelegen buiten dezer stadspoort Rotterdam, het 15de deel van blok L, sub no. 2, 3, 4 en 5, verponding no. 148.

No. 7. Zeker ledig stuk grond, gelegen in het oosterveld het 15de deel blok L, sub no. 7, verponding no. 433.

No. 8. Zeker erf, met een steenen pedak met pannen gedekt, gelegen in het oosterveld het 15de deel blok L, sub no. 10, verponding no. 435.

No. 9. Zeker erf, met een steenen pedak met pannen gedekt, gelegen in het oosterveld het 15de deel blok L, sub no. 11, verponding no. 431.

No. 10. Zeker erf, met dito, gelegen in het oosterveld [illegible]

No. 11. [illegible] westerveld, het 15de deel blok L, sub no. 13, verponding no. 3111.

No. 12. Zeker erf, met dito, gelegen in het oosterveld, het 15de deel blok L, sub no. 14, verponding no. 450.

No. 13. Zeker erf, met een oud steenen pedak met pannen gedekt, gelegen in het oosterveld, het 15de deel blok L, sub no. 21, verponding no. 458.

No. 14. *Eerstelijk.* Zeker ledig stuk grond, gelegen in het oosterveld, het 15de deel van het blok L, sub no. 36, ten regte no. 210, verponding no. 6407.

Ten tweede of laatstelijk. Zeker ledig stuk grond, gelegen als boven sub. no. 36.

No. 16. Zeker stuk ledig grond, gebruikt tot begraafplaatsen, gelegen in het oosterveld, het 15de deel blok L, sub no. 220 tot 231, verponding no. 436.

No. 16. Zeker stuk ledig erf, gelegen in het oosterveld, het 15de deel blok L, sub no. 211 en 212, verponding no. 3870.

No. 18. Zeker erf, zijnde de eerste en tweede beschreven, thans tezamen getrokken en tot een gemaakt, bebouwd met twee steenen pedakken en een kombuis met pannen gedekt, gelegen in het oosterveld, het 17de deel blok L, sub no. 21 en 22, verponding no. 428.

No. 20. Zeker ledig erf, gelegen in het oosterveld, het 17de deel blok L, sub no. 119, verponding no. 446.

N. 21. Zeker ledig erf, gelegen in het oosterveld, het 17de deel blok L, sub no. 106, verponding no. 447.

No. 22. Zeker erf, met een steenen pedak met pannen gedekt, gelegen in het 17de deel blok L, sub no. 124, verponding no. 483.

No. 23. *Eerste.* Zeker erf, met een steenen pedak, kombuis, dispens en slaven vertrekken allen met pannen gedekt en gelegen in het 18de deel blok L, sub no. 70, verponding no. 12.

Ten tweede of laatstelijk. Zeker erf, met een wagenhuis en paardenstal met pannen gedekt, gelegen als voren sub no. 67.

No. 24. Zeker erf, met een steenen pedak met pannen gedekt, gelegen in het oosterveld, het 19de deel blok L, sub no. 87, verponding no. 441.

No. 25. Zeker erf, met een oud pedak van steen, planken en bamboezen met pannen gedekt, gelegen in het 15de deel blok L, sub no. 113 en 114, verponding no. 3604.

N. 27. Zeker erf, zijnde de geregte helft of het aandeel van wijlen *A. Michiels*, bebouwd in het geheel met een steenen pedak met pannen gedekt, gelegen binnen deze stad aan de oostzijde van de Groote-rivier, in het blok G, sub no. 13, verponding no. 456.

No. 28. Zeker erf, met een steenen huis, kombuis, stallen

en wagenhuis, gelegen binnen deze stad in het blok B, sub no. 54 en 108, verponding no. 4317.

No. 29. Zeker erf, met een steenen pedak met pannen gedekt, gelegen even buiten dezer stadpoort Diest, in de chin. kampong, in het westerveld het 3e deel blok O, sub no. 14, verponding no. 4422.

No. 30. Zeker erf, met een steenen pedak met pannen gedekt, gelegen omtrent een kwart uurgaans buiten dezer stadspoort Diest, in het westerveld het 7de deel blok O, sub no. 376, verponding no. 449.

No. 31. Zeker erf, met een pedak zamengesteld van steenen planken en bamboezen met pannen gedekt, gelegen buiten dezer stadspoort Diest, in het westerveld het 6de deel blok O, sub no. 297, verponding no. 765.

No. 32. Zeker erf, met een pedak zamengesteld van steen, planken en bamboezen met pannen gedekt, gelegen buiten dezer stadpoort Diest, in het westerveld het 6de deel van het blok O, sub no. 296, verponding no. 710.

No. 36. Zeker ledig erf, gelegen in het 10de deel blok L, sub no. 126, verponding no. 1334.

No. 39. Zeker stukje ledig grond, gelegen aan de noordzijde van de rivier Sonthar in het oosterveld, het 11de deel blok L, suk no. 9, verponding no. 4491.

No. 40. Zeker stukje tuinland, gelegen ruim een kwart uurgaans buiten deze stad, aan de oostzijde van den grooten zuider weg of in het 11de deel blok L, sub no. 10, verponding no. 6766.

No. 43. Zeker erf, met een oud steenen pedak met pannen gedekt, gelegen binnen deze stad in het blok B, sub no. 56, verponding no. 4316.

45. Zeker erf, met een steenen huis, kombuis, dispens, slavenvertrekken, paardenstal en wagenhuis, enz., allen met pannen gedekt, gelegen buiten dezer stadspoort Rotterdam, in het westerveld het 19de deel blok L, sub no. 27, 28, 29 en 132, verponding no. 173.

46. Zeker erf, met een oud steenen pedak met pannen gedekt, gelegen in de zuider voorstad of in het oosterveld het 32ste deel blok L, no. 39, verponding no. 4337.

No. 47. Zeker erf, met een oud steenen pedak, met pannen gedekt, gelegen buiten dezer stad Nieuwpoort, in de zuidervoorstad, in 't oosterveld het 32ste deel blok L, sub no. 37, verponding no. 4349.

No. 49. Zeker erf, met een oud steenen pedak, met pannen gedekt, gelegen binnen deze stad aan de oostzijde van de Groote Rivier, in het blok F 2, sub no. 26, verponding no. 4392.

VERKOOP VAN GOEDEREN.

Verkooping op regterlijk gezag. In den loop van deze maand, ter instantie van den advocaat Mr. *P. C. Ardesch*, en den procureur *J. C. Meijer*, voor en van wege *L. Heukevlugt*, mede executeur in den boedel van wijlen *Lim Goanek*, zal door den deurwaarder van den landraad der stad en voorsteden van Batavia, ten overstaan van eene commissie uit den gemelden raad, bij wege van executie publiek worden verkocht, de ondervolgende vastigheden toebehoorende aan den chinees *Tjie Bokke*.

1. Zeker steenen pedak met pannen gedekt, staande en gelegen op den grond van *Lim Tonghan*, in het 1ste deel van het blok O, sub no. 27, bij de verponding doorloopende onder no. 1,019.

2. Zeker steenen pedak met pannen gedekt, staande en gelegen op den grond van *Lim Tonghan*, in het 1ste deel van het blok O, sub no. 29, bij de verponding doorloopende onder no. . . . .

3. Zeker steenen pedak met pannen gedekt, staande en gelegen op den grond van *Lim Tonghan*, in het 1ste deel van het blok O, sub no. 33, bij de verponding doorloopende onder no. . . . .

4. Zeker bamboezen pedak met pannen gedekt, staande en gelegen op den grond van *Lim Tonghan*, in het 1ste deel van het blok O, sub no. 40, bij de verponding doorloopende onder no. . . . .

Indien er iemand mogt zijn die eenig regt, actie of toezegging op voorschrevene vastigheden zoude willen pretendeeren, en zich opposeeren tegen gemelde executie en verkooping die kome en make het mij ondergeteekenden bekend.

BATAVIA, *De deurwaarder voornoemd*,
den 8sten augustus 1833. E. JACOBS.

—Verkooping op regterlijk gezag. In den loop van deze [illegible], zal, door den deurwaarder van den landraad der [illegible] en voorsteden van Batavia, ten overstaan van eene [illegible] uit gemelden raad, bij wege van executie [illegible] worden verkocht, de ondervolgende vastigheid, [illegible] aan den chinees *Kwe Tjiang*, ten behoeve van [illegible] *Oen Assam* en *Tap Heewko*.

Zeker erf, [illegible] met een nieuwen steenen pedak met pannen gedekt, [illegible] gelegen omtrent een halfkwartier uur gaans, [illegible] buiten dezer stadspoort diest, in de wandeling genaamd [illegible], of in het westerveld het 7de deel van het blok D, sub no. 45, 46, 47 ten regte no. 46, bij de verponding doorloopende onder no. 6,619.

Indien er iemand mogt zijn die eenig regt, actie of toezegging op voorschrevene vastigheid zoude willen pretendeeren, en zich opposeeren tegen gemelde executie en verkooping die kome en make het mij ondergeteekenden bekend.

BATAVIA, *De deurwaarder voornoemd*,
den 8sten augustus 1833. E. JACOBS.

—Wissels op Holland bij A. MEIJER.

—Te koop onvermengde eerste soort Indramajoe rijst; de monsters te zien, en te bevragen bij de eigenaren aan de Ankerwerf te Batavia.
9 augustus 1833.

—In het begin der maand september, op een' nader te bepalen dag, zal door vendumeesteren, ten overstaan eener commissie uit het Hoog Geregtshof, krachtens sententie definitief van datzelfde Hof, van den 5den junij jl., en darop verleende executorien, in date 3 julij daaraanvolgende, ter instantie van den advocaat Mr. *F. van Teuten*, ageerende voor en van wege *H. P. Focquin* en *J. van der Ven*, als bij resolutie van den Raad van Justitie te Batavia, van den 3den augustus jl., in plaats van wijlen *L. Fransze*, benoemd tot voogden en administrateuren over de fideicommissaire verbanden in den boedel van wijlen *W. J. Cranssen*, alsmede over het aan zijne kleinkinderen vermaakte, bij executie worden verkocht de ondervolgende vastigheden, toebehoorende aan *F. de Chauvigny de Blot*, gewezen geëssumeerde medevoogd en administrateur in voornoemden boedel:

1°. Zeker huis en tuin op Rijswijk, thans door den Resident van Batavia bewoond

2°. Het landgoed Rawa Boeaja, met deszelfs inventaris.
Alsmede nog een palanquin-wagen, met een span paarden en tuigen, en eene familie slaven, bestaande uit vijf personen en twee kinderen.

Indien er iemand mogt zijn, die eenig regt, actie of toezegging op genoemde vastigheden zoude willen pretendeeren en zich opposeeren tegen gemelde executie en verkooping, die kome en make het mij ondergeteekenden bekend.

De deurwaarder en gezworen exploiteur bij
BATAVIA, *het Hoog Geregtshof van Netrlandsch Indië*,
den 18den augustus. H. MUTTER.

—Met het Amerik. schip WALTER, kapitein *G. Foulke* van Philadelphia en andere laatst aangekomene schepen heeft de ondergeteekende ontvangen, als: meel, zeep, boter, hammen, Engelsch bier op vaten, beste roodewijnen, fijne wijnen, cognac, sardijntjes in olie, gelijen, mosterd, zuren, ginghams, tjellies, extra fijn blaauw en zwart laken, [illegible], zweepen en karwatsen, Engelsche [illegible] en wagentuigen, pleet en koper, voor twee en vier paarden enz.

G. B. LILIENFEIN.

—Uit de hand te koop, 2000 picols koffij van het jaar 1832, bij den ondergeteekenden.

SECH AWAL.

SOERABAIJA, *5 augustus 1833.*

—Wissels op Londen en Holland op kort zigt, verkrijgbaar bij DOUGLAS, MACKENZIE en Co.

—Witte tafelrijst, voortaan verkrijgbaar op *Tanabang*, tegen *f* 4½ zilver de pikol of 10 gantangs.

—Versche boter van het landgoed Simplicitas te koop te Rijswijk.

—Te koop voor afbraak de heeren huizingen, bijgebouwen en pakhuizen alles van steen met pannen gedekt, staande op het landgoed Simplicitas, nabij de rivier Passangrahan, kunnende de materialen te water vervoerd worden.

—Op de verkooping van den 15den augustus aanstaande zal men verkoopen eene uitmuntende piano forte, die in Holland *f* 1400 heeft gekost.

GEBOORTEN.

Heden nacht ten half een uur beviel zeer voorspoedig van eenen zoon *M. F. Jenike* echtgenoote van
J. HALEWYN Mz.
DJAPAN, *den 31sten julij 1833.*

—Bevallen van eene dochter *Johanna Gerharda Antonia Gagel*, geliefde echtgenoote van
12 augustus. SMEESTERS.

—Heden verloste voorspoedig van eene welgeschapene dochter *M. J. Brouwer*, geliefde echtgenoote van
MENADO. J. L. SCHOUTEN, *2de luit.*
2 juny 1833.

STERFGEVALLEN.

Overleden *Charlotte Kauffman*, echtgenoote van
7 augustus 1833. GA[illegible].

NAGELATEN BOEDELS.

Ten behoeve des bereids voorloopig vereffenden insolventen boedels van wijlen Mr. *Daher Geelerts*, in leven advocaat en procureur alhier, eenige nadere gelden, ten bedrage van *f* 22,910: 82, gerecouvreerd en ontvangen zijnde;

zoo worden de, bij vonnis definitief van den raad van justitie te Batavia van den 6 September 1832, daarop geregtigd verklaarden, bij deze opgeroepen, om het hun daaruit zoo in pro als concurrentie, toe- en aangewezene, binnen den tijd van drie maanden gerekend van dato dezes, tegen quitantie en mitts de restituende, ten bureele van den ondergeteekenden, te komen afhalen, zullende bij gebreke hier aan, met de na dien tijd onafgehaald te blijven gelden, gehandeld worden als bij art. 20 van des sequesters instructie omschreven is.

Batavia, De Sequester,
den 10den augustus 1833. FOCQUIN.

—*Prodeo.* Crediteuren en debiteuren aan den boedel van wijlen den, op den 25 julij 1833 in het hospitaal te *Banjoemaas*, *ab in testato* overledenen gepensioneerden fuselier *Pierre Antoine Peterson*, worden verzocht binnen den tijd van zes weken aangifte of betaling daarvan te doen.

De Agenten der Samarangsche Weeskamer te Banjoemaas,
J. H. KNOEFF.
W. J. VAN OOSTEROM.

VERSCHILLENDE BEKENDMAKINGEN.

—De gebr. *Beijnes* zijn gemagtigden van den heer *M. Frappis.*

—Een huis te huur op het Koningsplein in kommissie te bevragen bij den heer

J. van KUIJK.

—Te huur of te koop het huis bewoond door den heer van *Dijk* op Molenvliet, adres bij

P. A. BIK.

—Het *Naamboekje van Nederlandsch Indië over 1833* is van de pers gekomen en voor den gewonen prijs verkrijgbaar ter lands drukkerij.

POST-KANTOOR.

BATAVIA.

Wordt ter kennis van het publiek gebragt, dat aan het postkantoor te Batavia, paketten voor brieven geopend zijn, om te worden verzonden:

naar	schip	kapitein
Padang,	*Ned. bark Samarangsche Vriend*,	Lunel.
Muntok,	*dito bark Alexander*,	Burgess.
Sinkapoer,	*dito schoener Laurel*,	Harris.
Nederland,	*Amerik. schip Cliffor Waijne*,	Stanwood.
[illegible]	[illegible]	[illegible]
Over Boston naar America,	*dito schip Hope*,	Anston.
Siam,	*Siam's wangkang Taij Guan*,	Koan Oen.

Batavia, *De Postmeester*,
den 8sten aug. 1833. P. A. BIK.

VERTREKKENDE PERSONEN.

—L. C. Graaf von Ranzow vertrekt naar Malakka.

SCHEEPSBERIGTEN.

STRAAT-SUNDA.

Doorgezeild.

Aug. 9—Zweeds. schip *Cecilia*. J. Löfgreen, van Rio-Janeiro den 8sten junij, naar Batavia

Aug. 10—Hamb. schip *Sophia*, Wessels, van Amsterdam den 16den april, naar Batavia, passagiers, de heeren Meijer, Nanninga, Deelmann, Kuhnhardt, Fredeveldt en Faber.

BATAVIA.

Aangekomen.

Aug. 9—Amerik. schip *Brazil*, W. B. Parker, van Samarang den 7den augustus, passagier, mevrouw B. de Rossebruene.—Dito schip *Sopia*, J. C. Holt, van Liverpool den 21sten april.—Eng. schip *Andromeda*, B. Gales, van Samarang den 7den augustus.

Aug. 10—brik *Margaretha Engeltina*, J. M. Schoon, van Rembang den 8sten augustus, passagiers, de heer P. J. Kamphuis en vrouw.—schoener *Semangka*, Room, van Tegal den 7den dito.—Portugesche brik *Eliza*, B. Botelho, van Timor-Dellie den 4den julij, passagiers, kolonel J. P. de Azevido en familie, luitenants T. J. de Matos, D. L. Cabrera, en de heer T. Varella.

Aug. 11—Zweeds. brik *Venus*, B. Tjärue, van De Kaap de Goede Hoop den 15den junij.—schip *Mastora*, Said Oemar Kaderie, van Soerabaija den 7den augustus.—schoener *Anting*, Timbung, van Pekalongan den 9den dito.

Aug. 12—schip *Joedil Bunie*, Sech Scharf, van Pekalongen den 9den augustus.—Amerik. schip *Drowo*, W. Rand, van Soerabaija den 9den dito.

Vertrokken.

Aug. 11—Zr. Ms. korvet *Amphitrite*, kapitein ter zee J. P. Machielsen, hebbende aanboord Zijne Excellentie den Kommissaris Generaal van Nederlandsch Indië, en gevolg, naar Padang.—schip *Samarangsche Vriend*, R. M. Iver, naar dito, met Zr. Ms. troepen.—Amerik. schip *Hercules*, A. Rich, naar dito, met Zr. Ms. troepen, passagiers, de heer raad van Indië J. J. van Sevenhoven, de heeren Francis, Ram en Hacar.—schoener *Laurel*, T. S. Harris, naar Sinkapoer.—Amerik. schip *Margaret Forbes*, F. M. King, naar Nederland, passagier, de heer W. Jinks.

Aug. 12—Amerik. schip *Bractl*, W. B. Parker, naar Rotterdam.—schoener *Maina*, Tan Pieng, naar Bantam.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms wacht-schip *Orestes*; schoener *Calijpso*; pinache *No.* 4; schepen Baron van der Capellen, L'Esperance, Mastora, Joedil Brie; barken Nederlander, Alexander, Anna Augustina; brikken Dankbaarheid, Indramaijoe, Ondernemer, Goamlie, Dorothea, Margaretha Engeltina; schoeners Goankien, Johanna Charlotta, Indus, Augusta, Semangka, Anting.—Amerik. schepen Hope, Clifford Waijne, Walter, Empire, Marmora, Copia, Brazil; brik Chingeman Mascott.—Eng. schip Andromeda; schoener Reliance.—Portug. schepen Admiraal Buijskes, Providencia; brik Eliza.—Zweeds. brik Venus.

SAMARANG.

Aangekomen.

Aug. 4—Eng. schip *Andromeda*, B. Gales, van Soerabaija, passagier, de heer McNiel.—brik *Margaretha Engeltina*, J. M. Schoon, van Rembang den 3den augustus.

Aug. 5—Portug. brik *Eliza*, B. Bothilho, van Timor-Delli en Makasser den 3den julij, passagiers, kolonel Azovedo, en de kadet Machado.

Vertrokken.

Aug. 3—bark *Theodora*, J. Rongh, naar Soerabaija en Samanap.

Aug. 5—Portug. schip *Admiraal Buijskes*, J. A. de Kostan, naar Batavia en Macao.—Dito schip *Providencia*, P. E. O. Figuerado, naar dito.

Aug. 6—Amerik. schip *Brazil*, W. B. Parker, naar Batavia en Rotterdam, passagier, mevrouw Brinet de Rochebrune.—Eng. schip *Andromeda*, B. Gales, naar Batavia, Londen en Rotterdam.

SOERABAIJA.

Aangekomen.

Aug. 2—schip *Aurora*, J. H. de Haas, van Padang den 3den julij.

Aug. 4—Zr. Ms. kanonneer-boot *No.* 10, luitenant der 2de klasse J. T. Damsen, van een kruistogt om de oost.

Aug. 5—schip *Marij en Hillegonda*, A. Glazener, van Padang den 3den julij.—schip *Walcheren*, C. Rikels, van dito den 3den dito.—schip *De Hoop van Alblasserdam*, M. D. Meijer, van dito den 3den dito.

Vertrokken.

Aug. 4—schoener *Augusta*, S. Ledoux, naar Batavia.

Aug. 6—Zr. Ms. brik *Dourga*, luitenant der 1ste klasse G. H. C. Lutkens, kruissende om de oost.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. korvet *Zwaluw*; schoeners *Daphne*, *Windhond*, *Pollux*; kanonneer-boot *No.* 10; transport-boot *No.* 4; schepen Petrus, De Drie Maria's, De Vrouw Maria, Abel Tasman, Willem Ernst, Holland, Johanna Elizabeth, Dankbaarheid aan de Nederlandsche Handel Maatschappij, Rotterdams Welvaren, Zeemans Hoop, Olivier van Noord, Marij en Hillegonda, Aurora, Walcheren, De Hoop van Alblasserdam, Fatal Jawad, Mastora; barken Boereong, Concordia, Sheeva; brikken Mercurius, Tekaing, Ingsoen, Dorothea, Java; schoeners Polks, Moskeij, Drake, Calijpso; pelis [illegible].—Eng. schoener Aranae.—Amerik. bark Dreme.

HANDELSBERIGTEN.

Marktprijzen in Nederland, Maart 1833.

JAVA KOFFIJ. Te *Amsterdam* in veiling gebragt 36431 balen, waarvan 26573 opgehouden; het overige verkocht van 37 tot 44.

Te *Rotterdam* in veiling gebragt 52442 balen, waarvan 13146 opgehouden; het overige verkocht van 37 tot 44.

SUMATRA KOFFIJ. Te *Amsterdam* in veiling gebragt 10525 balen, [illegible] het overige verkocht tot 36 à 34½. [illegible]

THEE. Te *Amsterdam* zijn van 11933 kisten, 4974 verkocht; de *Congo* tegen 100 à 131; de *Kampoeij* 120 à 125; de *Souchon* 120 à 152; de *Pecco* 200 à 260; de *Sup. Pecco* 280 à 300; de *Songlo* 120; de *Tonkaij* 120 à 135; de *Hijsant Shin* 114 à 117; de *Hijsant* 186 à 227; de *Uxim* 391; de *Joosjes G* 248 à 270; en de *Joosjes F* 230 à 254.

SPECERIJEN. Te *Rotterdam* verkocht:

180 vaten	*Notenmuscaat*,	1ste soort		247.
		2de	„	215.
		3de	„	140.
		4de	„	121.
82	„ *Foelie*	1ste	„	370.
		2de	„	293 à 285.
		3de	„	269.
290	„ *Nagelen*,	1ste	„	58.
		2de	„	51.

van de nagelen 1ste soort, zijn 26 vaten opgehouden.

Er schenen weinig Duitsche orders voor koffij te bestaan en men dacht dat het verkochte gedeelte, meestal voor binnenlandsche consumptie was.

Vervolg van de voornaamste uitvoeren van JAVA *en* MADURA, *gedurende de laatste tien jaren.*

Jaren.	Kojangs rijst.	Pikols bindrotting.	Pikols schildpad.	Pikols tripang.	Pikols vogelnestjes.
1823	4,367	5,402	26 93/100	905	232
1824	7,419	2,475	47 17/100	2,437	222
1825	8,293	3,527	22 [illegible]/100	2,549	233
1826	5,895	4,138	28 18/100	1,828	211
1827	9,971	15,190	19 [illegible]/100	2,124	238
1828	15,538	31,391	37 24/100	2,896	243
1829	15,122	30,400	83 12/100	5,228	260
1830	14,521	5,094	43 82/100	4,908	261
1831	18,637	5,188	95 47/100	4,069	246
1832	23,072	14,323	141 12/100	5,378	322

ZOUT. De inwendige consumptie van zout op JAVA en MADURA, heeft bedragen in 1831, 14,441 koijang; en in 1832, 14,119 koijang. Blijkens eene ondervinding van verscheidene jaren, kan de consumptie, gemiddeld, op de bovenvermelde jaarlijksche hoeveelheden geschat worden.

In 1832 is voor particuliere rekening, naar de buitenbezittingen uitgevoerd eene hoeveelheid van 2618 koijangs, waarvan 90 naar de Molukkos, 635 naar Padang, 455 naar Palembang en 1438 naar Borneo.

Aangebragte en Uitgevoerde ladingen te BATAVIA, van den 9den tot en met den 13den augustus.

AANVOER.

9 *Augustus.* Van *Liverpool*, met het Amer. schip *Empire*, *J. O. Baker.*
21 b. katoenen goederen. *Paterson en Co.*
4 kn. gedrukte katoenen, *W. Mackenzie.*
20 kn. witte katoenen, 108 vn. bier, *Davis.*
145 kn. witte katoenen, *John Bedale en Co.*
20 kn. do. do., *Spencer, Harding en Co.*
13494 stv. en 790 bundels ijzer, 140 vs. witte verf, 50 pullen lijnolie, 50 vn. bier, 54 do. poorterbier, 6 do. hammen, 11 kld. genever, *Pitcairn, Sijms en Co.*
50 vn. bier en 2 do. witte verf, *Order.*

Idem. Van *Boston*, met het Amer. schip *Marmora*, *E. Thompson.*
9 b. ravendoek, 25 do. zeildoek, 27 kn. bladkoper, 5 do. koperen spijkers, 200 vn. meel, 150 do. gezouten vleesch, 30 do. do. spek, 90 do. do. tongen, 200 do. makareel, 1200 ks. zeep, 99 vs. wittewijn, 17 vn. glaswerken, 2 b. schrijfpennen, 4 kn. hoeden, 120 hammen, 24 vs. gedroogde appelen, 62 ks. rozijnen, 20 do. ciderwijn, 7 kn. bitter, 6000 zilveren sp. matten, 2000 do. fransche kroonen, 5000 zilveren mex. matten, 15 kn. opium, *Paine, Stricker en Co.*

Idem. Van *Ternate en Menado*, met de Ned. Ind. schoener *Augusta*, *E. Le Deux.*
200 katt. karet, *Le Deux.*
351 zk. koffij, *Gouvernements.*

12 *Augustus.* Van *Liverpool*, met het Amer. schip *Ospia*, *J. C. Hoyt.*
100 md. aardewerken, 3000 ks. zeep, 150 pullen lijnolie, 100 ox. bier, 100 hammen, 100 kn. zink, 9098 stv. en 984 bundels ijzer, 16 b. witte katoenen, 11 kn. parapluien, 21 vn. glaswerken, 124 vs. spijkers, 9 kettingkabels en dies toebehooren, 64 b. en 56 kn. diverse manufacturen, *Pitcairn, Syme en Co.*
101 b. en 84 kn. manufacturen, *Douglas, Mackenzie en Co.*
6 b. en 24 kn. katoenen goederen, *Paterson en Co.*
40 kn. witte katoenen, *John Bedale.*
50 kn. genever, 15 vn. provisie, 25 ks. zuren, *de kapitein.*

Idem. Van *Makasser*, met eene Ned. Ind. praauw *Padusheng.*
28 paarden, 19 pic. was, 5 kn. ind. roodevischjes, 4 kg. mak. sarongs, 500 gulden zilver- en 900 do. kopergeld.

UITVOER.

9 *Augustus.* Naar *Padang*, met het Amer. schip *Hercules*, *A. Rich.*
Gouvernements goederen.

[illegible]

Idem. Naar *Amsterdam over Samarang*, met het Amer. schip *Margaretha Forbes*, *B. King.*
640 pic. tin, 168 do. paerl d'amour, 25 do. sapanhout, *Paine, Stricker en Co.*

Idem. Naar *Padang*, met de Ned. Ind. bark *Samarangsche Vriend*, *Lantol.*
23 kn. gebat. salendangs en doeken, *Sech Bakran.*
33 kn. roodewijn, en diverse provisien, *de Nijs, Brown en Co.*
5 kn. malwa opium, (uit het entrepôt) *F. N. H. M.*, wijders Gouvernements goederen.

10 *Augustus.* Naar *Singapoer*, met de Ned. Ind. schoener *Laurel*, *F. S. Harris.*
205 pic. lood, 200 do. banka tin, *Wilson, Smith en Co.*
[illegible] gebat. salendangs en doeken, *Sech Said [illegible]*
200 pic. tin, 8 do. gomelastiek, [illegible] ijvoor, 25 do. karet, *Paterson en Co.*
100 vn. meel, *Barrell en Co.*

In- en Uitvoer bij de kleine havens op JAVA EN MADURA, met Inlandsche vaartuigen, onder Nederl. Indische vlag, gedurende de maand julij 1833.

INVOER.

Van *Borneo.*
207 pic. kapas, 3120½ bs. bindrotting, 396 st. strroodeksels, 15 pic. benzuin, 26½ do. rottekruid, 72 do. was, 40½ do. gambier, 4 do. gambast, 5 do. chin. medicijnen, 3126 st. kadjangmatten, 100 ks. chin. witlood, 5 katt. vogelnestjes, 88 th. stofgoud, 5900 gulden zilver- en 4100 do. kopergeld.

Van *Rieuw.*
[illegible] pic. gambier, 16½ do. was, 1 do. kaneel, 10½ do. chin. tabak, [illegible], 19 katt. chin. gouddraad, 10 kg. [illegible], 110000 [illegible] werken, 65 pk. offerpapier, 104 fl. kaijoepoetieolie, [illegible] en 11030 do. kopergeld.

[illegible]
1770 zilveren [illegible], 17 kg. zijde plangies, 2 pic. buffelvel.

Van *Sumatra's Westkust.*
6½ pic. benzuin, 6574 gulden zilver- en 1008 do. kopergeld.

Van *Linga.*
41 stellen stalepannen, 10 pic. zwartepeper, 186½ do. gambier.

Van *Balie.*
115 koij. rijst, 25½ pic. klapperolie, 100 do. kapas, 151 do. dingding, 6 do. talk, 1½ do. jav. tabak, 250 st. huiden.

Van de *Molukkes.*
1$\frac{15}{100}$ pic. schildpad, 7 do. wortelhout, 8½ do. ebbenhout, 2 do. jav. tabak, 14 kg. sarongs en doeken, 12 fl. kaijoepoetieolie, 400 gulden zilvergeld.

UITVOER.

Naar *Rieuw.*
110 koij. rijst, 42½ do. katjang, 16½ pic. koperwerken, 1½ do. kapok, 24 do. langepeper, 40½ do. jap. koper, 51½ do. tabak, 12 do. benzuin, 140 do. klapper- en katjangolie, 191 do. suiker, 77 do. niela, 49 do. tamarinde, 9½ do. [illegible], 4 do. dingding, 125 fl. kaijoepoetieolie, 189 kg. sarongs, kleedjes en doeken, 15 dz. soija, 13 kg. diverse linnen, 4 pic. en 3400 st. katoenengarens, 9531 gulden kopergeld, 10 kg. pinangscharen, 1½ pic. goemoetietouw, 2 kn. glaswerken, 18½ katt. vogelnestjes.

Naar *Muntok en Palembang.*
34 koij. rijst, 13 pic. wortelhout, 7½ do. katoenengarens, 2½ do. tabak, 33½ do. klapperolie, 4 do. jap. koper, 13 do. laxa, 11½ do. langepeper, 94 dz. holl. doeken, 22 do. lampglasen, 7 kg. tjelangen, 8 do. diverse linnen, 482 do. jav. sarongs, kleedjes, doeken en salendangs, 2½ pic. spijkers.

Naar *Linga.*
49½ koij. rijst, 14½ pic. klapperolie, 14 do. tabak, 6 do. tamarinde, 20 do. katjang, 4 kg. tjindiekleedjes.

Naar *Tringanoe.*
329 koij. rijst, 35 pic. katjang, 10½ do. tamarinde, 3½ do. klapperolie, 70 str. katoenengarens.

Naar *Borneo.*
84 koij. rijst, 17 pic. jav. tabak, 8½ do. en 1000 str. katoenengarens, 15 pic. tamarinde, 9 do. katjang, 402 do. klapper- en katjangolie, 4 do. peper, 16½ do. dingding, 1½ do. lood, 5 do. niela, 4½ do. koperwerken, 12½ do. kapok, 800 st. aardewerken, 57 kg. sum. sarongs, 20½ do. ginghams, 16 do. salendangs, 19 do. tjindiekleedjes, 650 stuks gezoutentongen, 1000 gulden zilver- en 1272 do. kopergeld.

Naar *Padang.*
589 kg. sum. sarongs en kleedjes, 8 do. soeking.

[illegible]
8 pic. [illegible] touw, 5 do. ijzer, [illegible] 11 [illegible] do. sum. sarongs en kleedjes, 1040 gulden koper- en 20 do. zilvergeld.

Naar *Makasser.*
9 koij. rijst.

B. beteekent: balen, pic. picols, kn. kisten, ks. kistjes, koij. koijangs, kg. korgies, vn. vaten, vs. vaatjes, kd. krandjangs, md. manden, kr. kruiken, pp. pijpen, ox. oxhoofden, stv. staven, st. stuks, bs. bossen, dz. dozijn, lg. leggers, pd. ponden, str. strengen, el. ellen, kld. kelders, rn. realen, zk. zakken, pk. pakken, th. thail, kar. karaat, katt. katties, fl. fleschen.

Restant in het ENTREPOT te SAMARANG onder ultimo julij 1833.

Levantsche Amfioen	20 kn.
Bengaalsche do.	2 do.
Manilla Sigaren	400 ks.
Gambier	150 kd.

SCHEPEN *in lading te* BATAVIA.

Naar	Holland,	het Amer. schip	*Clifford Wayne*, [illegible]
„	Rotterdam,	„ „ „	*Dremo, Rand.*
„	Amsterdam, over Samarang,	„ „ „	*Marmora*, [illegible]
„	Holland,	„ brik Governor	*Endicott*, [illegible]
„	Amerika,	„ „	*Hope, Ashton.*
„	Macao,	„ Portug. schip	*Providencia* [illegible]
„	Idem,	„ „ „	*Admiraal* [illegible]
„	Indramaijoe,	de Ned. Ind. brik	*Dorothea*, [illegible]
„	Idem,	„ „ „ „	*Onderneming*, [illegible]
„	Cheribon,	„ „ „ schoener	[illegible]
„	Siam,	„ Siam. wangkang	[illegible]

Te BATAVIA, ter LANDS DRUKKERIJ.